

Sülhə və əməkdaşlığa çağırış

Oktyabr 18-də Qəbələ Rayon Təhsil Şöbəsinin tədbirlər planına uyğun olaraq "İslam həmrəyliyi ili"

edərək ölkəmizin İslam sivilizasiyasının mühüm mərkəzlərindən birinə çevrildiyini, milli və dini tolerantlıq

mövzusunda konfrans keçirilib. Konfransda ümumtəhsil məktəblərinin tarix, ədəbiyyat müəllimləri və RTŞ-nin əməkdaşları iştirak edib.

Tədbirdə çıxış edən RTŞ-nin tarx fənni üzrə metodisti Tərbiyə İsayeva "İslam həmrəyliyi ili" nə həsr olunmuş konfransın əhəmiyyətindən söz açıb.

Nic qəsəbə 1 nömrəli tam orta məktəbin müəllimi Anjela Çintalova çıxışında rayonumuzda multikultural və tolerant mühitin hər zaman yüksək səviyyədə olduğunu, burada müxtəlif azsaylı xalqların dinc şəraitdə yaşadıklarını diqqətə çatdırıb.

Şəhər 5 nömrəli tam orta məktəbin müəllimi Abgül Musayeva, Kürd kənd tam orta məktəbin müəllimi Ümüddar Həsənov və digərləri çıxış

sahəsində ciddi uğurlara imza atdığını, eləcə də İslam həmrəyliyinə nail olunması kimi mühüm missiyanı öz üzərinə götürdüyünü və buna yüksək səviyyədə nail olduğunu vurğulayıb.

Diskussiya şəklində keçən konfransda iştirakçıları maraqlandıran suallar cavablandırılıb.

Tədbiri yekunlaşdıran Qəbələ RTŞ-nin metodik kabinetinin müdiri Arifə Bayramova konfransın əlamətdar bir gündə, dövlət müstəqilliyi günündə keçirildiyini vurğulayıb və bayram münasibətilə tədbir iştirakçılarına təbrik edib.

Rasim BAYRAMOV,
rayon təhsil şöbəsinin
əməkdaşı.

Foto Səhrab Umuyevindir.

Qəbələ Uşaq və Ailələrə Dəstək Mərkəzində "İntihar hallarının qarşısının alınması" mövzusunda növbəti təlim keçirilib. Təlimdə ictimaiyyət nümayəndələri iştirak edib.

Təlimi giriş sözü ilə Qəbələ Uşaq və Ailələrə Dəstək Mərkəzinin direktoru Günel Ağayeva açaraq, statistik göstəricilərə əsasən son illərdə artan intihar hallarının səbəblərinin araşdırılmasının, "İntihar hallarının qarşısının alınması" mövzusunda maarifləndirici təlimlərin və tədbirlərin mütəmadi olaraq keçirilməsinin vacibliyini vurğulayıb.

İki hissədən ibarət olan tədbirdə insan hüquqları müzakirə olunub, intihar halları, intiharın yaranma səbəbləri, intihara meyilli insanlar qrupu, intiharın

Təlim keçirilmişdir

növləri haqqında geniş fikir mübadiləsi aparılıb.

Qəbələ Uşaq və Ailələrə Dəstək Mərkəzinin psixoloqu

səbəblər barədə təlim iştirakçılarına məlumat verib.

Yekunda suicidal niyyətin formalaşması səviyyəsinin

Rüfət Əhmədov çıxışında maddə çətinlik çəkən, narkotik vasitələrdən, alkoqollu içkilərdən və psixotrop maddələrdən istifadə edən şəxslərin daha çox risk qrupuna aid olduğunu bildirib və bütün bunları yaradan

vaxtında üzə çıxarılması məqsədilə, təlim iştirakçıları arasında "Suicidal Risk Sorğusu" keçirilib.

Namiq MƏMMƏDOV,
uşaq və ailələrə dəstək mərkəzinin əməkdaşı.

Qəbələ 10 nömrəli Yol İstismarı MMC 84 kilometr respublika əhəmiyyətli və 234 kilometr yerli əhəmiyyətli yollara xidmət göstərir. Bundan başqa MMC-nin xidmət sahəsində uzunluğu 2202 p/m olan 36 ədəd körpü və uzunluğu 2676 p/m olan 261 ədəd su ötürücüsü vardır. Bu yol və körpülərin yaxşı vəziyyətdə saxlanması üçün MMC ardıcıl iş aparır.

Son iki ayda yol istismar sahəsi tərəfindən Qəbələ şəhərinin Heydər Əliyev prospektində 95165 kvadratmetr sahəyə yeni asfalt beton örtük salınmış, beləliklə prospektdə təmir-tikinti və asfaltlaşdırılma işlərinin birinci mərhələsinə yekun

Yollar qaydaya salınır, qışa hazırlıq görülür

vurulmuşdur. Bundan başqa prospektdə 20360 kvadratmetr sahədə piyada səkilərinin yararsız hala düşmüş daşları sökülüb atılmış, əvəzində 20401 kvadratmetr yeni piyada səkisi tikilmişdir. 16600 p/m sahəyə yeni səki daşları düzülmüşdür. Yağış sularının axıb getməsi üçün 0,500 mm diametrlı dəmir beton borulardan drenaj xətti çəkilmişdir. Bundan başqa şəhərin Araz Cavadov, İbrahimbəy Musabəyov, Həzi Aslanov, Xalid Qasımov adı

na və 28 May küçələrində də ümumilikdə 20404 kvadratmetr sahədə asfaltlama işləri aparılmışdır. Şəhərin G. Qasımov, S. Ə. Şirvani, M. Ə. Sabir, Ə. Hüseynov, M. F. Axundov küçələrinə cıncıl tökülərək hamarlanmışdır.

10 sayılı Yol İstismar MMC yolların qışa hazırlanması məqsədilə qum, texniki duz ehtiyatı görür, maşın və mexanizmləri saz hala gətirir.

«Qəbələ»

Pensiya qanunvericiliyində dəyişən nədir?

Son aylarda, "Əmək pensiyaları haqqında" Azərbaycan Respublikası Qanununda edilmiş dəyişikliklərin əhalini ən çox maraqlandıran sahə olmasını nəzərə alaraq, bəzi suallara aydınlıq gətirmək məqsədilə tərəfimizdən yerli mətbuatda silsilə yazılar verilməkdədir ki, bu sayımızda da bəzi məqamlara aydınlıq gətiriləcək.

Bildiyimiz kimi, ölkə başçısı, "Əmək pensiyaları haqqında" Azərbaycan Respublikası Qanununda dəyişikliklər edilməsi barədə» Azərbaycan Respublikasının 2017-ci il 10 mart tarixli 543-VQD nömrəli Qanununun tətbiqi barədə 2017-ci il 1 may tarixli 1352 sayılı Fərman imzalamışdır və artıq 01 iyul 2017-ci il tarixdən ölkəmizdə pensiya münasibətləri yeni Qanunla tənzimlənir.

"Əmək pensiyaları haqqında" Qanuna edilmiş dəyişikliklərdə diqqət çəkən məqamlardan biri də, əlilliyə görə pensiyalarla bağlıdır. Qanunun 12-ci maddəsinə əsasən, əlilliyə görə əmək pensiyası I qrup əlillərə ümumilikdə siğorta stajı 5 ildən az olmamaq şərtilə, əmək qabiliyyətli yaş dövrünün hər tam ili üçün 4 ay siğorta stajı olduqda təyin edilir. II və III qrup əlillərə isə, əlilliyə görə əmək pensiyası fərdi hesabın siğorta hissəsində qeyd alınmış pensiya kapitalı əmək pensiyasının minimum məbləğindən (110,00 manatdan) az olmayan pensiya təminatına imkan verməsi şərtilə, həmin maddədə göstərilən siğorta stajı olduqda təyin edilir. Mövcud qanunvericiliyə görə 15 yaş tamam olmuş hər kəs əmək qabiliyyətli hesab olunur və deməli əlilliyə görə əmək pensiyası təyin olunması üçün əlillik müəyyən olunduğu tarixə olan yaşdan 15 yaş çılmaqla yerdə qalan tam illərin hər biri üçün 4

ay siğorta stajının olması zəruri şərtidir. Qeyd olunan şərt I qrup əlillərə əmək pensiyası almaq hüququ versə də, II və III qrup əlillərdə, yuxarıda qeyd olunduğu kimi, həmin şərtlə yanaşı fərdi hesabın siğorta hissəsində qeyd alınmış pensiya kapitalının əmək pensiyasının minimum məbləğindən az olmayan pensiya təminatına imkan verməsi də vacibdir. Yəni, eğer II və ya III qrup əlil tələb olunan siğorta stajına malik olsa belə, fərdi hesabının siğorta hissəsində qeyd alınmış pensiya kapitalı onun minimum məbləğdə - 110,00 manat pensiya təminatına imkan vermirsə, əmək pensiyası almaq hüququ əldə etmir.

Əlilliyə görə pensiyanın hesablanması üçün aşağıdakı düstur tətbiq olunur: «pensiyanın siğorta hissəsi = PSK/(TxK)» Burada «PSK» fərdi hesabın siğorta hissəsində əlilliyə görə əmək pensiyası təyin olunduğu tarixə qeyd alınmış pensiya kapitalı, «T»-gözlənilən pensiya ödənişi aylarının sayı, «K» isə siğorta davamiyyəti əmsəlidir. Gözlənilən pensiya ödənişi aylarının sayı («T»), Qanunun 45-ci maddəsinə uyğun olaraq müvafiq icra hakimiyyəti orqanı, daha dəqiq desək, ölkə Prezidenti tərəfindən müəyyən edilir ki, hazırda həmin kəmiyyət 144 rəqəmi ilə ifadə olunur. Siğorta davamiyyəti əmsəli isə, əlilliyə görə əmək pensiyası təyin olunması üçün tələb olunan stajın aylarının sayının 192-yə nisbəti şəklində müəyyən olunur. Fikrimizə aydınlıq gətirmək üçün aşağıdakı misalə baxaq:

Misal - şəxsin «II» və ya «III» qrup əlilliyinin müəyyən olunduğu tarixə 45 yaş, 15 il siğorta stajı və fərdi hesabında 18000 pensiya kapitalı vardır. O halda əmək pensiyası-

nin məbləği aşağıdakı qaydada hesablanacaq: ilk növbədə pensiya təyin olunması üçün tələb olunan siğorta stajının müddəti müəyyən olunur (45 yaş - 15 yaş = 30 yaş x 4 ay = 120 ay, başqa ifadədə, 10 il), daha sonra, yuxarıda qeyd olunmuş düstur tətbiq olunur: $18000 / (144 \times (120 / 192)) = 200,00$ manat.

Göründüyü kimi, misalda qeyd olunan şərt üzrə hesablanmış pensiya məbləği minimum pensiyadan (110,00 manatdan) yüksək olduğu üçün əmək pensiyası almaq hüququ yaranır. Eğer həmin şərt üzrə siğorta stajı 9 il 11 ay və daha az təşkil edərsə (yəni, tələb olunan 10 ildən az), o halda pensiya kapitalının məbləğindən asılı olmayaraq, staj üçün tələb olunan norma yerinə yetirilmədiyi üçün pensiya hüququ yaranmır. Yaxud əksinə, 10 il və daha çox siğorta stajı olarsa, lakin pensiya kapitalı 9900 manatdan az olarsa, o zaman yenə minimum - 110,00 manat pensiya təminatına imkan verən pensiya kapitalı olmadığı üçün pensiya hüququ yaranmır (9899 / $(144 \times (120 / 192)) = 109,99$ manat).

Göründüyü kimi, «Qanun»un əvvəllər qüvvədə olmuş variantından fərqli olaraq, yeni variantında əlillik dərəcəsinin ikinci və ya üçüncü qrup olmasından asılı olmayaraq hər iki halda hesablanma qaydası və pensiyanın məbləği eyniyyət təşkil edir.

Digər qrup əlillərdən fərqli olaraq, birinci qrup əlillərdə minimum pensiya təminatına imkan verən pensiya kapitalının olması tələb olunmur. Yuxarıda qeyd olunduğu kimi, ümumilikdə siğorta stajı 5 ildən az olmamaq şərtilə, əmək qabiliyyətli yaş dövrünün hər tam ili üçün 4 ay siğorta stajı ol-

duqda pensiya hüququ yaranır. Belə ki, I qrup əlil olmuş şəxs tələb olunan siğorta stajına malik olarsa, pensiya kapitalı minimum pensiya təminatına imkan vermədikdə belə əmək pensiyası almaq hüququ qazanır. Bu halda hesablanmış məbləğ 110,00 manatdan aşağı olduqda pensiyanın siğorta hissəsinin məbləği 110,00 manata çatdırılır və həmin rəqəmin üzərinə 19-cu maddədə nəzərdə tutulmuş əlavələr hesablanır. Həmin əlavələr isə, bütün birinci qrup əlillərə qulluğa görə 11,00 manat, bundan əlavə, birinci qrup gözdən əlillər üçün 110,00 manat, digər birinci qrup əlillər üçün 22,00 manat təşkil edir və bu əlavələr siğorta hissəsinin üzərinə əlavə olunmaqla pensiyanın yekun məbləği müəyyən olunur. Başqa sözlə, birinci qrup gözdən əlillərdə əmək pensiyasının minimum məbləği 231,00 manatdan (110,00+110,00+11,00=231,00), birinci qrup digər əlillərdə isə 143,00 manatdan (110,00+22,00+11,00=143,00) az ola bilməz. İkinci və üçüncü qrup əlillər üçün isə bu hədd qeyd olunduğu kimi, 110,00 manat müəyyən olunur.

Yeni «Qanun»da diqqət çəkən daha bir məqam, işləyən əlillərin pensiyalarının ödənilməsi ilə əlaqədardır. Əvvəlki «Qanun»un tələblərinə əsasən, əlilliyə görə pensiya alan şəxs işlədiyi halda, ona təyin olunmuş pensiyanın siğorta hissəsinin ödənişi dayandırılaraq yalnız baza hissəsi ödənilirdi. Yeni «Qanun»da isə pensiyanın «baza hissəsi» anlayışı aradan qaldırıldığı üçün, təyin olunmuş siğorta hissəsinin tam məbləğdə ödənilməsi nəzərdə tutulmuşdur.

Əhalini ən çox maraqlandıran suallarla bağlı tərəfimizdən silsilə xarakterli yazıların verilməsi davam etdiriləcək.

Orxan İSGƏNDƏRLİ,
ƏƏSMN yanında DSMF
Qəbələ rayon şöbəsinin əməkdaşı.